

[Landbrugsministeren.]

for 6te Kreds's (Hauch) Taler, i hvilke de var inde paa Moratoriebestemmelserne.

Det ærede 4de Medlem for 2den Kreds udtalte, at han og hans Parti ansaa det for rigtigt, at der for Landbrugets Vedkommende blev gennemført en Akkordordning, som tog Hensyn baade til Kreditorers og Debitors Interesser, og at han ogsaa vilde anse det for rigtigt, at Staten ydede sin Medvirken til Gennemførelse heraf. Men alligevel er det ærede Medlem nu med til at feje ikke alene det Forslag, Regeringen har fremsat, men ogsaa den Lovgivning, vi har i Øjeblikket, ned af Bordet uden selv at have foretaget den fjerneste positive Indsats, skønt Sagen har været til Behandling i Maaneder — ja, naar vi medregner de forskellige Love, vi har faaet, kan man sige i Aarevis. Det ærede Medlem erkender, at det vil være rigtigt at faa gennemført en saadan Afvikling af Forholdet mellem Kreditorer og Debitorer, men det har i alt Fald ikke givet sig positive Udslag.

Hvis man læser Partiet Venstres Udtalelse i Betænkningen — jeg beder om Formandens Tilladelse til at citere et Par Linier — vil man se, at Venstre dør udtaler, at det

„maa meget beklage, at det for at vinde de forannævnte Resultater har været nødvendigt midlertidigt at opgive at stille Forslag om Gennemførelse af en almindelig Moratorie- og Saneringsordning for Landbruget.

En saadan Lovgivning er efter Mindretallets Mening imidlertid nødvendig for at naa til en rimelig Ordning af Ejendomsforhold og Gældsforhold i Landbruget, som ogsaa er Udtryk for forsvarlig Varetagelse af Kreditorernes Interesser. Mindretallet nærer derfor den sikre Forventning, at der bliver givet Anledning til at genoptage Forhandlinger om en hertil sigtende Lovgivning.“

Venstre udtaler altsaa for det første, at det i høj Grad beklager, at det har maattet opgive Moratorieordningen, det vil sige, at det ikke alene opgiver det, som vi har foreslaaet, men ogsaa den Lovgivning, som findes i Øjeblikket, for at kunne blive enig med den nye Genstand for Venstres Kærlighed. Dernæst udtaler Venstre, at man erkender, at en Moratorieordning er fuldkommen nødvendig for at naa til en rimelig Ordning af Ejendoms- og Gældsforhold i Landbruget ikke alene af Hensyn til Landbruget, men ogsaa af Hensyn til Kreditorerne. Og saa udtaler Venstre til Slut det Haab, at der er andre, som vil paatage sig

denne Opgave og tage Initiativet til Fortsættelse af den Lovgivning, som Venstre erkender er rigtig, men som Venstre ikke har Magt, Vilje, Evne — eller hvad det nu kan være — til at tage Initiativet til eller til at stemme for ved denne Lejlighed.

Man maa derfor spørge: Er det nu ikke nødvendigt at fortsætte med en Akkord- og Moratori Lovgivning i den kommende Tid? Kan det gaa an, at vi staar i Morgen Aften og ikke har nogen Lovgivning paa det Omraade? Den Akkord- og Moratorieordning, vi for Tiden har, er vel gældende Lov i den kommende Tid, men der er ikke længer Penge af Betydning i Akkordlovgivningen med Hensyn til Opnaaelse af Akkord; og med Hensyn til Opnaaelse af Moratorium, det vil sige Indefrysning af den Gæld, der ikke kan betales Renter af, ophører Bestemmelsen om, at Landboerne kan rette Anmodning om at faa Moratorium, i Morgen Aften. Det vil i Virkeligheden sige, at hvis der ikke fra anden Side foretages Skridt, vil de to Partier fra i Morgen Aften fuldkommen overlade Landboerne til Kreditorernes Forgødtbefindende.

Nu kan man maaske sige: Ja, men Situationen er vel ikke saa farlig for Landbruget, at det er nødvendigt. Jeg vil gerne citere et Par Udtalelser — ikke ordret —, som er fremsat i den Kommissionsbetænkning, der blev afgivet den 31. Maj i Fjor af det Udvalg, som paa Opfordring af Partiet Venstre var nedsat til at behandle hele dette Spørgsmaal, og for hvilket Professor Axel Nielsen var Formand. Af denne Betænkning, som altsaa endnu ikke engang er et Aar gammel, fremgaar det, at $\frac{2}{3}$ af samtlige danske Landmænd havde mere Gæld, end de kunde forrente med de daværende Priser. Lad nu være, at Konjunkturerne er blevet noget bedre, end de var i Maj i Fjor, saa vil man dog sikkert fra alle Sider indrømme, at var der i Fjor $\frac{2}{3}$ af samtlige Landmænd, det vil sige 130 000 Landmænd, som ikke var i Stand til at forrente den Gæld, der hviler paa deres Ejendomme, er der i Aar mindst 100 000. Det er heller ikke Smaabeløb, som den sagkyndige Kommission kom til det Resultat, at man under de nuværende Forhold ikke kunde forrente, idet Beløbet opgøres til ca. 800 Mill. Kr. Naar hertil kommer, at man ogsaa i Betænkningen gør opmærksom paa, at Handelsværdien for Landejendomme ligger ca. 30 pCt. over Forrentningsværdien, vil enhver forstaa, hvor uhyre vanskeligt, for ikke at sige fuldkommen umuligt, det er for Landboerne alene uden Statens Medvirken at faa en Afvikling med deres Kredito-